

Conceptprogramma Tata Steel 2020-2050: *samenwerken aan een gezondere en veilige IJmond*

Bijeenkomst bewoners- en ondernemersorganisaties IJmond

Datum: 17 juni 2020

Doel: De overheden gaan in gesprek met alle betrokkenen om na te gaan of het programma compleet is en/of de geformuleerde doelstelling en ambities worden gedeeld. Daarbij is ook ruimte voor vragen en discussie. De uitkomsten van de gesprekken worden meegenomen bij de definitieve vaststelling van het programma na de zomer.

Aanwezigen:

- Bewonersorganisaties
- Stichting IJmondig: [REDACTED] en [REDACTED]
- Dorpsraad Wijk aan Zee: [REDACTED] en [REDACTED]
- Buurtbelang Julianaweg en omstreken: [REDACTED]
- Wijkplatform Velsen-Noord: [REDACTED]
- Bewonersvereniging Vondelkwartier: [REDACTED]
- Wijkgroep Westertuinen-Warande: [REDACTED]
- Milieuplatform IJmuiden Noord: [REDACTED]

Ondernemersorganisaties:

- Ondernemersvereniging IJmond: [REDACTED]
- Zeehaven IJmuiden: [REDACTED]

Overheden

- Jeroen Olthof, gedeputeerde Provincie Noord-Holland
- Sebastian Dinjens, wethouder Velsen
- Hayder Erol, wethouder Beverwijk
- Marieke van Dijk, wethouder Heemskerk
- [REDACTED], provincie Noord-Holland
- [REDACTED] gemeente Velsen
- [REDACTED], gemeente Beverwijk
- [REDACTED] Omgevingsdienst Noordzeekanaalgebied
- [REDACTED], Communicatieadviseur Provincie Noord-Holland

1. Inleiding

Procesafspraken:

- Een ieder heeft tot 1 augustus de mogelijkheid om schriftelijk te reageren op het concept programma. De overheden gaan bekijken welke aanbevelingen mee kunnen worden genomen in het definitieve programma. Het wel of niet meenemen van aanbevelingen in de definitieve versie van het programma zal in een apart document toegelicht worden. Dit document wordt aan alle betrokkenen ter beschikking gesteld.
- In oktober wordt het definitieve programma vastgesteld in de verschillende colleges.

2. Input bewoners en ondernemersorganisaties

, Stichting IJmondig:

- De stichting verzoekt de overheden om de schriftelijk aangedragen negentien punten te concretiseren. Ze zijn op zoek naar concrete engagement (deadline en plan) rondom de input van de inwoners.
- Stichting IJmondig wil graag meewerken aan het plan als de overheden akkoord gaan met een nulmeting (door een onafhankelijk bedrijf) van de emissies. Met behulp van de meting kan je een link maken tussen de bevindingen van de GGD en Tatasteel.
- Hlrsarna : er moeten voorwaarden aangesteld worden. Er komt steeds wat bij qua productie (omdat de te ruime vergunning dat toelaat), maar er gaat niets af.
- Afspraken maken met Tata Steel over prestaties/innovaties. Gebruik maken van de aanwezige technologische kennis: dit is slim voor Tata en levert winst voor de gezondheid. Echter is dit wel afhankelijk van de bedrijfsvoering van Tata. Het is niet afdwingbaar.

, Dorpsraad Wijk aan Zee:

- Sluiten aan bij de opmerking van Stichting IJmond over een nulmeting. Een onafhankelijke doorlichting van de systemen van de omgevingsdienst en de verwevenheid van Tata Steel. Dit zal vertrouwen terug kunnen winnen.
- De verbintenis onderling tussen de overheden baart de dorpsraad toch de zorgen. Ze missen iemand die in 'the lead' is.
- De Dorpsraad Wijk aan Zee zal nog schriftelijk reageren. Concrete ambities (doelen/emissienormen) en een planning/tijd worden gemist. Er moet nu actie ondernomen worden om fijnstofemissies te verminderen.
- Het is belangrijk om koppelingen te leggen: wat is het advies van de GGD en wat doen de gemeenten hiermee? Hierbij is ook de koppeling met het RIVM onderzoek van belang. Houdt het bij de feiten is het devies.

, Dorpsraad Wijk aan Zee

- Het streven naar een gezondere IJmond is mooi. Tata Steel heeft nog ruimte in de vergunningen en kan meer produceren. Dan kom je op de vergunning. Die moeten worden doorgelicht en aangepast. Tata zal zeggen dat er ook andere bronnen van overlast zijn. De overheden moeten in actie.
- Er is wantrouwen ten aanzien van de reacties/ argumentatie van Tata Steel.
- Het proces van de totstandkoming van de definitieve versie van de GGD rapportage inzake kankerincidentie wordt aangehaald. Er is teveel gesleuteld aan het rapport (sinds januari). In het postcodegebied met de hoogste uitstoot, is ook de hoogste kankerincidentie. Was 10 jaar geleden ook al zo. De GGD dient onafhankelijk te zijn en is te beïnvloedbaar.
- De suggesties is om aan de slag te gaan met de feiten. Tata moet blijven, maar er moet een balans zijn. Samen werken aan een 'Tata 2.0', er kan iets moois ontstaan. Plannen laten maken door 'wijze' mensen, waarbij research belangrijk is (innovatie/technologie kennis van binnenuit benutten).

Vondelkwartier

- Het conceptprogramma staat vol met voornemens. Punten waarop getoetst wordt, worden gemist, net als beoogde resultaten en een planning. Tijdsfad korter maken.
- Er is een grote afhankelijkheid van de medewerking van Tata.
- Termijn waarop dingen bereikt moeten worden is lang. Techniek is niet het probleem. Er zijn al veel technieken om een en ander terug te brengen. Maar dat kost geld. Termijn waarop dingen behaald moeten worden is lang. Techniek is niet het probleem. Het gaat voornamelijk om bedrijfseconomie. De techniek moet zo snel mogelijk geïmplementeerd worden, waar geld voor nodig is.
- Tata moet blijven, maar er moet op een schone manier geproduceerd worden. We moeten van het aardgas: dit kost geld en ga je niet terug verdienen. Het gaat ons geld kosten als Tata moet blijven. Er is investering nodig. De winst gaat nu naar het buitenland, zou geïnvesteerd moeten in de omgeving. Hier hebben wij geen invloed op.

Wijkgroep Westertuinen-Warande

- Een tijdsfad wordt gemist.
- Geluid en geur blijven onderbelicht.
- De IJmond is meer dan alleen Tata Steel.
- Wat voor middelen heeft de omgevingsdienst? De verdeling van de taken bij de omgevingsdiensten wordt niet als positief ervaren.

Ondernemersvereniging IJmond

- Tata Steel moet je niet wegdenken. Er zijn veel bedrijven die samenwerken met Tata Steel. We moeten elkaar vinden, en samen een actieprogramma opstellen en werkbaar houden. Gezondheid gaat ons allemaal aan, we moeten kijken naar de continuïteit en de mogelijkheid om programma te realiseren. Als je dit richt op Tata Steel, dan moet je ook kijken naar het hele gebied en waar we voor staan.
- Het Noordzeekanaal gebied: het is belangrijk om zicht te houden op de energietransitie en beschikbare ruimte. Als we een revitalisering in het hele gebied gaan doorvoeren, en aan een gezondere omgeving gaat werken, dan heb je meerdere bedrijven nodig. Hoopt dat de balans in acht genomen wordt. Financiën is hierbij van belang. Samen een plan maken.

Buurtbelang Julianaweg en omstreken:

- Geschrokken van de uitkomsten van het KIO en de reactie hierop van de bestuurders. Het woord transparantie wordt herhaaldelijk genoemd, maar zo voelt het niet. Wij zien het niet terug in daden.
- Het gaat erom dat bewoners gehoord worden en dat er iets gedaan wordt aan onze klachten ten aanzien van stof, geur en geluid. Gezondheid bungelt in het programma onderaan.
- KIO: wordt het KIO meegenomen in het programma? Welke invloed heeft Tata gehad op het KIO rapport, hoe hebben ze het voor elkaar krijgen om het woord Tata uit het rapport te krijgen?
- Onvoldoende bescherming van de burgers door de overheid. Wij moeten als burgers voor bewijs zorgen door dossiers door te spitten. Onze gezondheid moet geborgd worden, en de overheid krijgt dat niet voor elkaar..

- Voelt ook voor een denktank: een plek en ruimte creëren voor inwoners om mee te denken.

Stichting IJmondig

- Hoe gaan wij in de komende 10 jaar in 10 stappen naar de WHO gezondheidsnormen (geluid, geur, stof)? Daar zou het over moeten gaan.

Zeehaven IJmond

- Noemt het een indrukwekkend programma. Nog niet smart, maar dat komt in de volgende fase. Goede aanpak. Zou willen aanvullen dat het om een discussie om welzijn gaat. Dat moet voorop staan. Maar er is ook welvaart. De economische betekenis van Tata Steel voor de regio is belangrijk. Tata moet blijven.
- Wat hij zich bij nulmetingen ook kan voorstellen is dat je een externe nulmeting naar de economische betekenis van Tata Steel laat uitvoeren, en gaat benchmarken. Benchmarken op Europees niveau over hoe andere staalregio's in Europa het doen, hoe andere bedrijven in dichtbevolkte regio's het doen en daar lessen uit trekken over BBT. Die dan toepasbaar zijn voor de IJmond.
- Wil je resultaten met elkaar bereiken dan moeten de acties smart geformuleerd worden.

Wijkplatform Velsen-Noord

- Een benchmark gebeurt al, alleen dan met een bedrijf in Zuid-Korea.
- Het verkeer in de IJmond en de bereikbaarheid van Tata Steel veroorzaakt ook luchtvervuiling. De files veroorzaken uitstoot.

Milieuplatform IJmuiden Noord:

- Heeft van de ODIJ al eens gehoord dat de milieuruimte en de geluidsruijme in de IJmond vol is. Maar dat wordt met de komst van het Tennet transformatorstation alweer onderuit geveegd.
- Het vertrouwen is met het verschijnen van het KIO rapport alweer verdwenen.
- Gezondheid is in programma op langere termijn geschoven, pas in 2050. Dat moet naar de korte termijn.
- Het woord Tata Steel is bij gemeentes synoniem voor porseleinkast, dat is het verkeerde standpunt. Tata wordt nauwelijks gecorrigeerd op het gebied van stof, geluid en geur. Pijnpunten worden op de lange baan geschoven. Aantal geurklachten nam in 2019 weer zeer toe.

3. Samenvatting van de ingebrachte punten

De hoofdpunten:

- Breng de bestaande situatie in kaart brengen (nulmeting).
- Maak het programma smart. Leg acties vast, ook in tijd en ambitie.
- Toets of gebruikte methodes/systemen/rekenmethodes op een goede manier worden toegepast: transparantie en navolgbaarheid van acties.
- Zoek verbinding met eerdere onderzoeken zoals bronnenonderzoek bij de nulmeting (en milieudialoog): pak deze input uit het verleden op om herhalingen te voorkomen.
- Leg een verbinding met het KIO, neem het mee.

- Zorg voor samenwerking: een gezamenlijke, op elkaar afgestemde aanpak.
- Zet een denktank voor scenario's voor de toekomst op [REDACTED]). Maak hier gebruik van voor innovatie, en richt je op de goede onderdelen. Verzamel hiervoor slimme mensen om je heen ('wijze mensen').
- Haal doelstellingen op het gebied van gezondheid naar voren, niet pas in 2050.
- Kijk naar suggesties in andere markten, en andere staalregio's in Europa.
- Actualiseer de vergunningen: er zit teveel lucht in de vergunning. De Stichting IJmondig probeert in hun schriftelijke reactie suggesties aan te dragen voor aanscherping van de vergunningen, zodat deze toekomstbestendig kunnen worden.
- Digitale nieuwsbrief voor de betrokkenen om het proces te duiden/volgen.
- Stel prioriteiten!

4. Gesprek naar aanleiding van de geformuleerde hoofdpunten

[REDACTED] geeft aan dat er een prijskaartje hangt aan klimaat. Maar ook aan gezondheid. Daar is men zich niet zo bewust van. Het realiseren van de doekfilters is door het werk van de dorpsraad gelukt, maar dat ging moeizaam. Innovatie zou zo mooi zijn. En richt je daarbij op de goede onderdelen bij Tata. Een beetje vervuiling accepteert de omgeving wel.

[REDACTED] vindt die economische benchmark ook wel interessant. Feasibility: hoe economisch vatbaar is Tata in de huidige staat? En: wat wordt er in de IJmond geproduceerd en hoe? Het kernpunt is dat het voor alle omwonenden gaat over het actualiseren van de vergunningen. Daar zit teveel lucht in. Prioriteiten leggen bij welke fabriek dit het meest knelt, dat is de Kooks 2 fabriek. Actualiseren is hoofdpunt, aanscherpen. Dat is ook het enige wat de provincie wettelijk kan doen. Future proofing, temporiseren van de vergunningen.

[REDACTED] vindt dat er sprake is van luchtftietserij voor de toekomst. Hlsarna zou leiden tot CO2-reductie. Dat is echter niet waar, er komt een extra fabriek bij die ook uitstoot. Nergens staat dat er dan ook iets afgaat. Als Hlsarna er komt moeten er voorwaarden komen over het afstoten van oude vieze fabrieken.

[REDACTED] geeft aan dat Tata moet blijven. Als Tata verdwijnt wordt het staal elders in de wereld viezer geproduceerd. Tata moet blijven maar dan wel schoon. Hij vindt het frustrerend dat de winst van Tata naar het buitenland gaat en niet hier geïnvesteerd wordt.

Ook komt nog aan de orde wie er nu precies over de geluidsvergunningen gaat. Dat is het Rijk, en we moeten het Rijk daarop ook durven aanspreken.

[REDACTED] vraagt nog wie er waakt over de gezondheid? De GGD krijgt nu namelijk opdrachten van de overheid. Zij moet onafhankelijk zijn en rapporten moeten niet beïnvloed worden.

[REDACTED] vult nog aan en stelt dat het RIVM en de GGD onafhankelijk moeten werken. Zij vindt de GGD te beïnvloedbaar.

■■■■■ vindt dat de GGD gevraagd en ongevraagd advies moet geven. En dat moet in elk voorstel van de OD worden opgenomen. Ook wil de dorpsraad graag zien wat er met de adviezen van de GGD is gedaan.

■■■■■ vat het gesprek in drie kernpunten samen::

1. Breng in beeld wat het kost.
2. Soms moet je als overheid meebetalen.
3. Zorg voor een aangescherpte vergunning.

5. Vervolgproces

- Dit verslag van de avond zal aan alle gespreksdeelnemers worden toegestuurd, en zij kunnen daar dan ook op reageren.
- Alle aanwezigen kunnen tot 1 augustus aanstaande schriftelijk reageren op het conceptprogramma.
- Ook met Tata Steel is gesproken, en ook aan hen is om een reactie op het conceptprogramma gevraagd.
- We spreken ook nog met Provinciale Staten (25 juni 2020) en de IJmondcommissie (16 september 2020) over het conceptprogramma.
- Alle input nemen we mee voor het opstellen van de definitieve versie van het programma. Aan die versie wordt een bijlage toegevoegd met de inbreng van de omgeving, Tata Steel, de gemeenteraden en Provinciale Staten, waarbij we tevens gemotiveerd aangeven wat we wel en niet hebben overgenomen in het definitieve programma.
- In oktober wordt het definitieve programma vastgesteld in de verschillende colleges.
- Die definitieve versie zal ook smarter zijn, en we zullen de voortgang gaan monitoren en erover rapporteren.
- Die rapportages zullen ook aan de orde komen in het periodieke omgevingsoverleg dat we na de zomer gaan starten. En we zullen doorlopend gaan communiceren met de omgeving via een nieuwsbrief.